

Rejser

Alder og geografi spiller ind på lysten til at rejse til **udlandet til sommer**, viser undersøgelse.

Side 4

Rundt om i Europa sætter **Anden Verdenskrig-museer** fokus på besættelsen og befrielsen.

Side 8

Ny vandrerute rundt om **Silkeborg** er nærmest magisk og forbinder både natur og kulturliv.

Side 12

På visit i en vild verden

Før corona besøgte Jakob Øster stammefolkene i Papua Ny Guinea. Side 16

STORT
rejsekatalog
Bestil på
riisrejser.dk

BESTIL TRYGT DIN SOMMERFERIE NU!

- Intet depositum
- Fri afbestilling indtil 30 dage før afrejse
- Betal først rejsen 30 dage før afgang

Masser af busrejser med rejseleder i Danmark, Skandinavien, Tyskland mm.

riis **rejser**

Tlf. 70 11 47 11 • www.riisrejser.dk
GODT REJSESELSKAB

På eventyr i et af verdens sidste vilde lande

Mange vil måske tænke, at det er farligt at besøge Papua Ny Guineas eksotiske stammefolk, der bor højt oppe i højlandet på verdens næststørste ø. Men det behøver det faktisk ikke at være. Før corona lukkede verden ned, tog globetrotteren Jakob Øster på eventyr i et af verdens sidste vilde lande.

TEKST OG FOTO: JAKOB ØSTER

Alt ånder fred og idyl i Papua Ny Guineas højland. Fuglene synger, og himlen er knaldblå med spredte skyer, der ligner hvide vattotter. Det er regntid, så alting står i flor. På markerne omkring os vokser *kau kau*; søde kartofler, som de lokale spiser tre gange om dagen. Frodige træer og buske, sære frugter og farverige planter omgiver den lille idylliske lund, hvor vi lige nu venter på, at en af klodens mest specielle ceremonier skal finde sted.

Så pusler det i krattet, og freden er forbi, da en lang, spids pil pludselig bryder igennem det tætte buskads.

Pilen sidder på en kæmpe bue lavet af palmetræ med en hård buestreg af bambus. Buen tilhører Asaro-mudderændenes høvding, som nu også bryder igennem bevoksningen og bevæger sig langsomt og ludende mod os, mens han sigter lige imod mig.

Hele hans krop er indsmurt i lyst ler, og hele hans hoved er skjult bag en uhyggelig muddermaske med sylespidse og særdeles livagtige tænder – som jeg senere finder ud af stammer fra stammens husdyrgrise. Bag ham følger en dreng uden maske, men iført en paryk af eksotiske fuglefjer.

Bag ham kommer yderligere fire voksne, maskeklædte krigere med hver sit våben.

Indhylllet i røgen fra et bål nærmer de sig med langsomme, vuggende bevægelser og ser særdeles skræmmende ud. De er alle nøgne, bortset fra at deres penis er pakket ind i en kop lavet af tørrede bananblade. I en halv time opfører de deres skræmmende krigsdans, mens jeg fotograferer som en gal.

Da opvisningen er slut, hygger jeg mig siddende om bålet med de flinke mudderænd. Ali Junior, der nu er blid som et lam, havde for et kort øjeblik siden monteret lange sylespidse bambuspinde i forlængelse af sine fingre.

Tænkssomme Guri holdt lige før det lange spyd, og Pondo med de melankolske øjne viftede under ceremonien med et blad som for at kaste en forbandelse. Lidt derfra sidder høvdingen Serviro og Yurax, drengen med fuglefjershåret.

Nogle har måske en romantisk forestilling om, at stammefolk som Asaro-folket kun taler et mærkeligt sprog, at de lever totalt isoleret, og at den eneste hvide mand, de har mødt, er én, de har spist. Sådan er det ikke. Selv ikke her i det eksotiske højland i et af verdens mest afsidesliggende lande.

»Der har ikke været kannibaler i Papua Ny Guinea i de sidste 50 år,« siger min guide Caspar tørt og med overbevisning i stemmen.

Mudderændene taler dog trods alt det særdeles særprægede Asaro-sprog, der hedder

takano. Men de taler også alle sammen landets nationalsprog, *tok pisin*, der er en afart af det såkaldte pidginengelsk, som genbruger et væld af engelske ord.

I Papua Ny Guinea tales i alt mere end 850 sprog – mere end i noget andet land i verden – og Pondo fortæller, at han taler otte af dem. Et af dem er helt almindeligt standardengelsk, som udgør landets andet hovedsprog.

Det er yderst sjældent, at man som her kan kommunikere direkte med oprindelige folk uden brug af en tolk, og det gør det selvfølgelig meget nemmere at lære dem ordentligt at kende. Især Pondo og den sidste af krigerne, Ali Senior, er gode til engelsk, og de kan derfor berette, hvordan krigsdansen ifølge sagnet er opstået:

I gamle dage bosatte mudderændenes forgængere sig ved den frugtbare Asaro-flod og tog navn efter floden. Fjender, der ville overtage det letopdyrkelige område, angreb dem og drev dem på flugt. Asaroerne forsøgte at krydse floden, men den var for dyb.

Efter at have gemt sig i floden steg de ved skumringstid tilbage op på bredden indhyllt i mudder fra flodens bund. Ludende nærmede de sig fjenden, der i tusemørket antog dem for onde ånder og tog benene på nakken og forlod området.

For at fejre sejren har Asaro-folket siden da opført deres krigsdans både til store årlige shows, og når turister som jeg kommer og opsøger dem.

Liget i lufthavnen

Et par dage tidligere ankommer jeg fra hovedstaden, Port Moresby, til højlandsbyen Goroka med et lille Dash-8-propelfly. Som et andet Shangri-La ligger byen i bunden af en frodig dal omkranset af høje bjerge. Området kaldes også "Landet, som tiden glemte", da ingen var klar over, at der levede mennesker her, før området i 1930'erne fik besøg af vestlige opdagelsesrejsende.

Synet, der møder mig, da jeg forlader lufthavnens ankomstbarak, er bizart. Kvinder, der har malet hele deres ansigter kulsorte, står i en lille flok og kigger sørgmodigt over mod flyet, jeg lige er landet med. Deres sammenknebne røde læber er det eneste, der lyser deres bedrøvede mørke ansigter en lille smule op.

En lille bagagevogn kører i det samme op på siden af flyet og afslører, hvorfor kvinderne ser så triste ud. På anhängervognene bag traktoren er der ingen kuffertyl. I stedet står der en simpel trækiste. Et lig skal åbenbart fragtes tilbage til hovedstaden med det passagerfly, jeg lige er ankommet med, og jeg tænker, at det nok er en tradition her, at kvinderne maler deres ansigter sorte for at vise en sidste respekt for den afdøde.

Jeg er rejst her til Goroka på egen hånd i håbet

Der har ikke været kannibaler i Papua Ny Guinea i de sidste 50 år.

om at kunne opsøge højlandsstammefolk og se deres ceremonier. Hvordan jeg skal komme ud til dem, aner jeg endnu ikke. Fra en amerikansk rejseblogger, der ligesom jeg har en forkærlighed for den slags eventyr, som man kun finder i klodens fjerneste afkroge, har jeg dog heldigvis fået anbefalet en lokal guide, som burde kunne hjælpe mig. Ham ringer jeg fluks til.

Kort efter kommer Caspar, som han hedder, ilende. Han virker som en flink fyr, og hurtigt får vi aftalt pris og betingelser for de kommende dages udflugter.

En tår over tørsten

Da vi skal afsted dagen efter, er Caspar imidlertid som sunket i jorden.

»Nåh Caspar,« siger den flinke ejer af missionærgæstehuset, hvor jeg har indlogeret mig.

»Ham så jeg drikke øl nede på torvet i går.«

Med knap en times forsinkelse dukker Caspar endelig op.

»You alright, Boss Man?« spørger jeg, for det har jeg lært, at man skal sige på det lokale pidgin-sprog.

»Me alright, tasol,« – jeg har det fint – svarer Caspar, selv om han med sin betelnødsrøde mund og blodsprængte øjne ligner en vampyr, der har drukket vodka blandet op med blod hele natten.

»Hvor mange øl drak du i går?« spørger jeg ham.

»Ni,« svarer han ærligt. Og tilføjer lidt senere:

»Jeg har stadig alkohol i blodet.«

Regntidens stigende vandmasser har desværre for ganske nylig smadret broen, der normalt fører over floden i byens udkant og giver adgang til hovedvejen, der fører ud mod de landsbyer, hvor højlandsfolket bor. I stedet har Caspar hyret en taxa, der tager os en lang omvej ad ringe grusveje til en anden bro.

Fra tid til anden blokeres vejen af aggressive, unge vejarbejdere. Ud over at reparere vejen har de også bygget høje jordvolde hen over vejen, som tvinger rejsende som os til at stoppe og betale dem lidt småpenge for deres arbejde.

Pondo, Ali junior, Guri, Ali Senior og et par andre Asaro-mænd møder mig dér, hvor grusstien fører fra højlandshovedvejen op mod deres landsby. Sammen vandrer vi op ad den snørklede sti. Snart efter kan krigsdansen begynde.

Hjemme hos Pondo

Efter krigsdansen går vi gennem markerne hjem til flinke Pondo for at se hans hus, som han selv har bygget. Der er ildsted inde i huset og taget er lavet af *kunai*-græs, som gør, »at røgen kan trænge ud, uden at regnen kan trænge ind.«

Drengen Yurax og høvdingen Serviro er Asaro-muddermænd. De opfører deres krigsdans for at fejre, hvordan de ifølge sagnet tilbageerobrede deres land.

Høvdingen Serviro er den første der med sin store bue bryder gennem det tætte buskads.

PAPUA NY GUINEA

har tropisk klima og kan besøges året rundt. Det er regntid fra november til april med fugtig og lummer varme. I tørtiden fra maj til oktober er luften tørrere, og temperaturen svinger mellem 20 og 30 grader.

Fly:

En returbillet fra København til Port Moresby, Papua Ny Guinea, koster fra 8.000 kroner. Den mest direkte forbindelse er med ét stop i Singapore.

Et indenrigsfly retur fra Port Moresby til Goroka koster omkring 2.400 kr.

Rejsebureauet Penguin Travels tilbyder i 2021 en grupperejse til Papua Ny Guinea sammenfaldende med det årlige Goroka Show i september.

Lokaltransport og udflugter:

Hvis du er eventyrligt anlagt, kan du flyve på egen hånd til Goroka. Her vil lokale guider kunne arrangere ture til stammefolket i højlandet.

Bemærk, at Goroka er en rå by med barske leveforhold, så der er en vis risiko for, at guiden er alkoholiseret. Skribenten betalte omkring 600 kr. pr. guidet landsbyudflugt inklusive ceremoni.

Overnatning:

Hverken rygsækfolket eller gruppeturister synes endnu i særlig udstrækning at have fundet vej til landet. Alle hoteller i hovedstaden er derfor mellemklasse eller luksushoteller for forretningsrejsende, der koster fra 700 kr. pr. nat. I Goroka overnattede jeg på det lutheranske gæstehus for 230 kr. pr. nat.

Visum: Visum gældende for 60 dages indrejse udstedes gratis til danske statsborgere ved indrejse.

Corona og rejsevejledning:

Udenrigsministeriet fraråder alle ikke-nødvendige rejser til området, som er farvet orange. Man har dog ingen data omkring incidenstal og positivprocent.

Broen, der ledte over floden mod hovedvejen til højlandet, var styrtet sammen pga. meget regn. Derfor måtte vi kravle ned i flodlejet og krydse det til fods.

Udsigt fra 'PMV'-lokalbus – Public Motor Vehicle – på vej gennem højlandet.

Inde i en PMV.. Det er min guide Caspar til venstre, hans mund er farvet rød, fordi han tygger betelnød.

Port Moresby er en af de få hovedstæder i verden, hvor det frarådes turister at gå uledsaget på gaden.

► Indenfor ligger hans skrivehæfte, og der hænger valgplakater for de lokale politikere. I hjørnet står ni muddermasker.

»Vi kan lave shows med over 100 muddermænd,« fortæller Pondo, »men man skal være fra Asaro-folket for at måtte optræde med en af dem.«

Om eftermiddagen vandrer vi en time gennem højlandet for at komme til en anden stammeland, hvor vi skal besøge de såkaldte Asaro-skeletdansere. Undervejs køber jeg frokost af nogle søde gamle damer i vejkanten. Jeg har følgeskab af Caspar, fire muddermænd og et par *hangarounds*, så jeg køber frokost til i alt otte voksne mænd.

Vi får hver to bananer og en friturestegt bolle. Det kan man sagtens blive mæt af. Det koster i alt for os allesammen 6,80 *kina* svarende til 13 kroner.

Byttepengene på 3,20 *kina* giver jeg mine nye venner lov til at købe betelnødder for.

Med PMV til Sing Sing i højlandet

Dagen efter skal vi se en såkaldt Sing Sing opført i en landsby, der hedder Hagareto. En Sing Sing er en opvisning, hvor normalt flere stammer mødes for at synge og danse og fremvise deres fuglefyerskostumer.

Da jeg er her uden for festivalsæsonen, må jeg dog i dag nøjes med en privatarrangeret Sing Sing, hvor der kun er optrædende fra Luhaka-stammen, der bor i landsbyen.

For at komme dertil tager vi lokale busser, som alle her kalder for PMV. Det står for *Public Motor Vehicle*, og der synes ikke at være nogen øvre grænse for, hvor mange mennesker der kan stoppes ind i sådan en.

Dagens første bus fragter os hen til den sam-

menstyrtede bro i udkanten af Goroka. Her kravler vi op og ned ad stejle skrænter og krydser til fods flodlejet nede i bunden. På den anden side venter en ny PMV med destination mod dagens højlandslandsby.

»Me hamamas long lookin you pla,« har mine muddermændsvenner lært mig at sige, så det siger jeg, da jeg kommer ind i bussen. Jeg er glad for at møde jer, betyder det.

»Name belong me Jakob« – jeg hedder Jakob – fortsætter jeg, og så er hele bussen lutter smil.

Højlandsfolket i PNG er et utroligt hjerteligt folk, og gør man sig den ulejlighed at lære et par glosler på *tok pisin*-sproget, mødes man kun af smil og håndtryk. »You alright, Boss Boy?« siger jeg til den unge busdreng, der modtager betaling fra passagererne og banker på siden af bussen, når den har sat passagerer af og igen er klar til afgang.

Dagens PMV-chauffør er ikke til fals for afpresning, så når de unge mennesker igen i dag har lagt jordvoldsblokeringer ud, kører han bare stærkt hen mod jordbunkerne, bremser i sidste

øjeblik og kører så hen over dem uden at betale. Hver gang bryder passagererne ud i grin.

»Chaufføren er syg. Han skal på hospitalet og have en indsprøjtning,« siger busdrengen kækt.

»Hvad fejler han?« spørger jeg naivt.

»De tager pis på dig – det er bare, fordi han kører råddent,« siger Caspar med munden fuld af rød betelnød.

Det er også busdrengen, der spørger mig, om jeg kan lide den hjemmebryggede "øl", som kaldes *kambe*. Da vi snart efter står af bussen, venter Pondo og Ali Senior til min store overraskelse på os. De har taget bussen hele vejen fra deres egen landsby for igen i dag at gøre os med selskab. Da Pondo hører, at jeg interesserer mig for *kambe*, piler han straks afsted for at købe en flaske.

Den lille Hagareto-landsby er lavet ved at udgrave plane terrasser ind i det stejle bjerg. I det opdyrkede område vokser vilde ananas, kaffe, tamarinfrugter og alle mulige andre frugter, jeg ikke kender navnene på.

På et lille plateau med udsigt over højlandsparadis – en biflod til Asaro-floden og de omkringliggende majestætiske bjerge – skal Luhaka-stammen snart opføre sin Sing Sing.

Forinden maler de sig i ansigtet med naturlige farver. Den orangerøde farve, de bruger mest, stammer fra en grøn og dråbeformet frugt, der hedder *guhi*. Den har røde hår på ydersiden og vokser vildt i træer omkring landsbyen.

Inde i frugten er der hvide kerner, der afgiver den rødlige farve, når de presses sammen. Danserne iklæder sig også deres traditionelle kostumer, der hedder *bilas*. Fuglefyer fra Papua Ny Guineaas særlige fugle – blandt andet paradisisnationalfuglen – er dansernes mest prestigefulde udsmykningsobjekter.

Chaufføren er syg. Han skal på hospitalet og have en indsprøjtning.

ENJOY FAMILY TIME

Glade børn leger bedst

På ENJOY RESORTS er der noget at komme efter for alle. Bare en enkelt dag, et par dage eller en uge væk fra hverdagen, men alligevel ikke langt væk. Og hvorfor egentlig vente på ferierne og højtiderne? Der er jo altid en anledning til at tage afsted og nyde livet. Her finder du forkælelse til både krop og sjæl med mange aktiviteter, som f.eks. badeland, wellness, spa, bowling, aktivitetsrum for børnene, fitness, restaurant, golf og marina. Begge resorts ligger midt i naturen, tæt på vandet og med højt til himlen. Så der er god plads til masser af samvær med dine nærmeste.

Der er altid en anledning...

ADGANG
til wellness med
restriktioner
NB! Vores indendørs
aktiviteter som
wellness, fitness,
swimmingpool
& badeland
åbnede den
6. maj

WEEKEND

for indtil 6 personer i egen feriebolig

MAJ/JUNI
GRÅSTEN/RØMØ

I bor i ca. 100 m² feriebolig indrettet med køkken inkl. spiseplads, soveværelser, badeværelse og opholdsstue. Plus brændeovn, TV og internet...

fra **3.195*** kr.

Prisen gælder indtil 6 personer i
2 nætter (fredag-søndag)
i sæson C: 23/4-12/5
+ 25/5-18/6

* Opholdsprisen inkl. leje af feriebolig og slutrengøring. Fri adgang til badeland/pool, fitness, wellness afdeling (børn har adgang ifølge med voksne i udvalgte perioder), lege- og aktivitetsrum. Fri adgang til internet i ferieboligen. El- og vandforbrug afregnes efter forbrug ved afrejse. Forbehold for prisændringer og trykfejl.

Enjoy Resorts Rømmø
Vestergade 31, Havneby
DK-6792 Rømmø
Tlf. +45 6913 7902

Enjoy Resorts Marina Fiskens
Fiskensvej 2
DK-6300 Gråsten
Tlf. +45 6913 7908

... bestil ophold på www.enjoyresorts.dk

Sortmalet høvding fra Luhaka-stammen.

► Regeringen prøver godt nok at begrænse brugen af disse fuglefjer, da ceremonierne nedbringer bestanden af landets sjældne fugle.

»Det er junglefolkene ligeglade med,« fortæller Caspar og fortsætter:

»De fanger bare fuglene og æder dem alligevel.«

Palmevin og røverhistorier

Efter ceremonien drikker vi *kambe* og fortæller røverhistorier. Bax fra landsbyen forklarer, at *kambe* er øl, som er »brygget på bananer og andre frugter«. Drikken udgøres af en klar væske i en genbrugt, halvliters colaflaske, som Pondo har købt for 10 *kina* (20 kr.).

Det smager af hjemmebrændt palmevin og er ret stærkt, så vi blander det op med cola for at få det til at smage lidt ligesom rom og cola.

»Vi har mange agaveplanter her,« siger Bax.

»Kan du ikke sende mig opskriften på tequila, så jeg kan blive rig,« fortsætter han.

Han synes, det er uretfærdigt, at det kun er mexicanerne, der har opskriften på den agavebaserede drik. Jeg fortæller, at hjemme i Danmark er der nogle, der drikker tequila med salt og citron, og nogle gange tager man citronen op med tænderne fra kavalergangen mellem en kvindes bryster. Det synes de er helt utrolig interessant information.

Jeg kan nærmest se, hvordan deres tanker vander.

»De andre turister kommer bare og ser showet og går igen,« siger Pondo. Under den hårde muddermandsmaske banker der et varmt og nysgerigt drengherte.

»Du tager dig tid til at sætte dig ned og snakke med os og lære vores sprog. Jeg ville ønske, at alle turister var som dig,« siger han.

Jeg ved ikke, om han har drukket for meget palmevin, men han bliver helt rørstrømsk og er meget optaget af at fortælle, at jeg må komme igen.

Jeg må komme igen med min familie og bo oppe hos krigsdanserne i deres landsby. Han siger, at han aldrig vil glemme mig. Jeg har fået mig en ven fra Asaro-folket. ■

”

Kan du ikke sende mig opskriften på tequila, så jeg kan blive rig?